

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Pati est Hominis Inevitabile Fatum

Neissen, Johann Adolph

Coloniæ Agrippinæ, 1721

Crux Fratrum Josephi: Gen. 42.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49134](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49134)

CRUX

Fratrum Josephi.

Gen. 42.

In signem Fratrum horum tribulationem, velut prioris scenæ Catastrophen subjungere, visum fuit. Reducuntur non immeritò ad Classem justorum, quoniam eos jam pridem iniquitatum suarum pœnituisse, ipsimet confitentur. dum Ruben imprimis dolens lamentatur; puer non comparet, & ego quo ibo? ac cuncti simul congregati, omni meliore modo conabantur lenire dolorem Patris. Constituent illi, tanquam capita, duodecim tribus Israël: Bases erunt populi à Deo electi: condecet, ut expoliantur. Iosephum antè à Fratribus abundè jactatum, mutatis dextrè clypeis, jam vicissim illos, eruditè exagitantem, paulisper spectabimus: ad incudem & malleum eos trahet; seu ferrum fuerint, seu stannum, absumptis, quo ad fieri poterit, paleis, in argentum conflare studebit.

Tran-

Transactis septem ubertatis annis ; *Mittun-*
 in universo Orbe fames prævaluit ; om- *tur in*
 nesque Provinciæ veniebant in Ægyp- *Ægyp-*
 tum , ut emerent Escas , & malum ino- *tum.*
 piæ temperarent. Itaque etiam Fratres
 Ioseph decem , Benjamin domi retento *Durius*
 à Jacob , ingressi sunt in terram Ægyp- *excipiuntur.*
 ti ut emerent frumenta : ad nutum au-
 tem Iosephi omnia populis vendeban-
 tur. *Cumque adorassent eum Fratres*
sui , & agnovisset , quasi ad alienos du-
 riùs loquebatur ; interrogans eos : unde
 venistis ? qui responderunt de terra
 Chanaan , ut emamus victui necessaria :
 & tamen Fratres ipse cognoscens , non
 est cognitus ab eis : recordatusque som-
 niorum , quæ aliquando viderat , ait ad
 eos : exploratores estis : ut videatis in-
 firmiora terræ venistis. Qui dixerunt
 non est ita Domine , sed servi tui vene-
 runt ut emerent cibos : omnes filii unius
 viri sumus : pacifici venimus ; ne quid-
 quam famuli tui machinantur mali.
 Quibus ille respondit ; aliter est : immuni-
 ta terræ hujus considerare venistis. At
 illi , duodecim , inquit , servi tui Fratres
 sumus , Filii viri unius in terra Chana-
 an :

an: minimus cum Patre nostro est: alius non est super. Hoc est, ait, quod locutus sum, exploratores estis: jam nunc experimentum vestri capiam: per salutem Pharaonis, non egrediemini hinc, donec veniat Frater vester minimus: mittere ex vobis unum, & adducat eum; vos autem eritis in vinculis, donec probentur, quæ dixistis; utrum vera an falsa sint: alioquin per salutem Pharaonis exploratores estis vos: tradidit ergo illos custodiæ tribus diebus.

Trahuntur in Carcerem

Nunc itaque carcere, velut in clybano tribulationis conclusi, primo igne tanguntur. Haud difficilè fuerit tridui spatio, ex galena, Proregis sermone durius pungente sat præparata, elicere æs acutum, translucidumque metallum. O Fratres! iste vobis inexpectatus carcer, cisterna est: quam non Prorex aliquis aut Hominum ullus; sed justus Deus, vindex malorum, ad frugem vestram adeò exsiccavit. Mirabitur quis fortè, quomodo Ioseph non ignorans fraternum affectum, quo Ruben conatus fuerat, è manibus Fratrum, ipsam liberare & reddere Patri: nihilominus

ominus cum ceteris simul cum molestia
carceris affligere, non dubitaverit? ve-
rum quidem est, quod Ruben intenderet
salvare Josephum; sed dubium manet,
an fecerit omne id, quod in ejus-
modi gravissimo casu & vitæ, & liberta-
tis, debita in Fratrem pietas, omninò
exigebat: ita sæpè evenit, quando quis
non est, nisi semi justus; facit is qui-
dem aliquid pro Deo & justitia, si-
cut Pilatus pro Christo, sed non facit
satis.

Quod sacram Josephi attestationem *Juramentum*
concernit, qua per salutem Pharaonis *Josephi.*
jurat Fratribus: vos eritis in vinculis
donec probentur quæ dixistis, utrum
vera an falsa sint: sciendum imprimis
hocce juramentum fuisse apud Ægypti-
os longè sacratissimum; quod violasse
scelus erat morte piandum, consequitur
proindè non defuturum Josephum, quin
omnia fratrum dicta ad trutinam re-
rocet, ubi vereor inter malleum & invu-
dem angustabuntur desperantes saluti.
O quam incautè, dictum! *alius non est*
super. Quomodo? quando hoc pro-
bari poterit? *alius non est super?*
imò

imò verò nunc est super, si unquam fuerit super : est super Domum Pharaonis, est super cunctum populum, est super universam terram Ægypti. Sed hæc relinquo : discent porrò fratres, alium ad huc esto super & dictorum factorumque veniam, in terram prostrati, deprecabuntur quàm humillimi.

*Simeon
ligatus
retinetur
in carcere,
reliqui
remittuntur
domum.*

Die tertio eductide carcere, ait facite quæ dixi; & vivetis : Deum enim timeo, frater vester unus ligetur in carcere : vos autem abite, & ferte frumenta, quæ emistis in domos vestras : & fratrem vestrum minimum ad me adducite, ut possim vestros probare sermones, & non moriamini. Tollentque simeon & ligans, illis præsentibus. Locuti sunt ad invicem : merito hæc patimur, quia peccavimus in fratrem nostrum, videntes angustiam animæ illius, dum deprecaretur nos, & non audivimus, idcirco venit super nos ista tribulatio : & Ruben ait : nunquid non dixi vobis ? nolite peccare in puerum, & non audistis me : eni sanguis ejus exquiritur. Nesciebant autem quòd intelligeret Joseph, eò quòd per inter-

pre-

pretem loqueretur ad eos : avertitque se parumper & flevit : & reversus locutus est ad eos ; jussit ministris , ut imple- rent eorum saccos tritico, & reponerent pecunias singulorum in sacculis suis, datis supra cibariis in viam & illi portantes frumenta in asinis suis, profecti sunt apertoque unus sacco, contemplatus pecuniam, dixit fratribus, & obstupefacti turbatique mutuò dixerunt : quidnam est hoc, quod fecit nobis Deus ? veneruntque ad Jacob Patrem suam & nar- raverunt ei omnia, quæ accidissent si- bi. Cum frumenta effunderent, singuli repererunt in ore saccorum ligatas pecu- nias : exterritisq; simul omnibus dixit Pater Jacob: absque liberis me esse feci- stis : Joseph non est super, simeon tene- tur in vinculis, & Benjamin auferetis : in me hæc omnia mala reciderunt. Ja- cob afflictissimus Parens continuis in- volvitur filiorum casibus ; meritò de- plorandus, nisi à Deo, inde amplius fo- ret beandus.

Joseph ex fratribus ligatum capti-
vumque retinet simeonem ; non fortè
fortuito, sed divino disponente. Numi-
G

*Cur Simeon præ
aliis afflic-
tatur?*

ne. Indigebat Simeon indolis asperioris politura quadam singulari. Præfuera ipse conspirationi contra Joseph, cuius anxie deprecanti, ne intruderetur in cisternam, ne vè venderetur in æncipum pro ceteris durior accidit; verè prima potissimaq; malorum omnium causa. Ipse secundò genitus, post Ruben primogenitū, ceteris natu major, dum modo se conjunxisset Ruben cupiens Josephum salvare (cui vel propter nunc meritò parcitur) cum & Juda Josepho faveret, facili negotio reliquorum violentiam infregissent, salvum conseruassent Josephum. Sed Simeon iras spirabat & odia: æquissimum itaq; est, ut cui major hæret culpa, eidem grauior adhæreat pœna, atque ideò simeoni protrahatur miseria.

Consumptis cibis tulerunt munera & pecuniam duplicem, & Benjamin quæ ægrè admodum dimittebat Jacob, descenderuntque iterum in Ægyptum & steterunt coram Joseph: obtuleruntque ei munera, & adorauerunt proni in terram. At ille clementer resalutatis eis; interrogavit, saluusne est pater ve-

*Simeon
descen-
dunt in
Ægyptum.*

*Joseph
clementer
excipit;
& collo-
quitur.*

ster senex de quo dixeratis mihi? adhuc vivit! qui responderunt: sospes est servus tuus pater noster, adhuc vivit: & incurvati adoraverunt eum. Attollens autem Joseph oculos, vidit Benjamin fratrem suum uterinum, & ait: iste est frater vester parvulus, de quo dixeratis mihi? & rursus, Deus, inquit, misereatur tui, fili mi: festinavitque quia commota fuerant viscera eius super fratre suo, & erumpebant lacrymæ, & introiens cubiculum, flevit: rursusque lotâ facie egressus, continuit se, & ait ponite panes & pranderunt, biberuntque; & inebriati, quod est hebraicâ phrasi, recreati sunt, cum eo.

Præcepit autem Joseph dispensatori domus suæ; imple saccos eorû frumento, quantum possunt capere: & pone pecuniâ singulorum in summitate sacci: scyphum autem meum argenteum, & pretium, quod dedit tritici, pone in ore sacci junioris, factumque est ita.

Prandent simul.

Orto mane dimissi sunt cû asinis suis jamque urbem exierant & processerant paululum; tunc Joseph accersito dispensatore domûs: surge inquit, & persequere viros, & apprehensis, dicit: quare reddidistis

Manè omnes dimittuntur.

tis malum pro bono ? scyphus quem furati estis, ipse est, in quo bibit dominus meus; & in quo augurari solet: pessimam rem fecistis, fecit ille, ut iusserat: & apprehensus per ordinem locutus est. Qui responderunt, quare sic loquitur Dominus noster, ut servi tui tantum flagitium communi serint. Pecuniam quam invenimus in summitate saccorum reportavimus ad te de terra Chanan, & quomodo consequens est, ut furati simus de domo Domini tui aurum vel argentum? apud quemcunq; fuerit inventum servorum tuorum, quod quaeris, mori iatur, & nos erimus servi Domini nostri. Qui dixit eis: fiat juxta vestram sententiam: apud quemcunq; fuerit inventum ipse sit servus meus; vos autem eritis innoxii. Itaque festinate deponentes in terram saccos, aperuerunt singuli; quos scrutatus, incipiens à majore, usq; ad minimum, invenit scyphum in sacco Benjamin at illi scissis vestibibus, oneratisque rursum asinis, reversi sunt in oppidum.

O tristia corda! moestissimi animi! scissae sunt vestes, magis laceræ mentes novus ignis, urens tribulatio; conflicatio insuperabilis; si quid in metallicâ

ter-

terrâ fratrum, scoriarum paliarumve
reconditum in venis lateat hoc acerri-
mo igne correptum, excoquetur totum
ad purum: argenteus ille scyphus, ar-
genteos reddet fratres.

Primus Judas cum fratribus ingressus
est ad Joseph: omnesq; ante eum pariter
in terram corruerunt, quibus ille ait: cur
sic agere voluistis? an ignoratis, quod
non sit similis mei, in augurandi scien-
tia? cui Judas: quid respondebimus
Domino meo? vel quid loquemur? aut
justè poterimus obtendere? Deus inve-
nit iniquitatem servorum tuorum: en
omnes servi sumus domini mei, & nos,
& apud quem inventus est scyphus.

Quid loqueris Juda? nunquid habes,
quod justè obtendas? inventus est scy-
phus, unâ cum tritici pretio: qui pretium
hoc vobis insciis reposuit, nunquid eti-
am scyphum imposuisse censebitur? sed
inquis; Deus invenit iniquitatem servo-
rum tuorum: agedum, quæ ista iniqui-
tas? quam fateri videris? non est furtum
scyphi; nam hujus insontes vos esse pro-
bè nostis; nec ejus vos unquam reos fa-
teri poteritis; quam igitur iniquitatem

*Reducti
ut fures
proster-
nuntur
antè Jo-
seph.*

*Quæ ini-
quitas in-
venta.*

vestram ais invenisse Deū? O conscientia ! mordax vermis, qui non moritur, iniquitatē invenit Deus, quā ergā fratrem in domo paternā, duri ac asperi quotidie extitistis : iniquitatem invenit Deus; quā eundem invidiā, irā, odio, innocentem persecuti estis : iniquitatem invenit Deus, quā ipsum mille angustiis pressum, frustra que deprecantem, cisternæ crudeliter intrufistis : iniquitatē invenit Deus ; quā de libertate, de vita, de sanguine ejus , impii consules statuere non horruistis : impietatem denique invenit Deus , quā nihil omninò juris aut dominii habentes, Sed pessimæ fidei summæque perfidiæ possessores ejus ipsum alienigenis divendere, tradereque in vile mancipium , ausi fuistis, immania saxa. Hæc est iniquitas inventa : agnoscitis ; expiate.

*Judas se
offert in
servum
loco Benjamin.*

Respondit Joseph : absit à me, ut faciam agam qui furatus est scyphum ipse sit servus meus : vos autem abite liberi ad Patrem vestrum. Accedens autem propius Judas, confidenter ait : oro domine mi, loquatur servus tuus verbum : si intravero ad servum tuum patrem nostrum, & puer defuerit, (cum anima illius

lius

lius ex hujus anima pendeant) viderit-
 que cum non esse nobis cum, morietur
 & deducet famuli tui canos ejus cum
 dolore ad inferos, ego propriè servus tu-
 us sim: non enim possum redire ad patrē
 meum absente puero, ne calamitatis,
 quæ oppressura est patrem meum, testis
 assistam. Non se poterat ultrà cohibere
 Joseph, multis coram astantibus: unde
 præcepit ut egrederentur cuncti foras,
 & nullus interesset aliēus agnitioni mu-
 tua: elevavitq; vocem cum fletu, & dix-
 it fratribus suis: ego sum Joseph: adhuc
 pater meus vivit: non poterant respon-
 dere fratres nimio terrore perterriti: ad
 quos ille clementer: accedite, inquit ad
 me: & cum accessissent propè: ego sum,
 ait Joseph frater vester, quem vendidif-
 tis in Ægyptum: nolite pavere, neq; vo-
 bis durū esse videatur quod vendidistis
 me in his regionibus, pro salute enim
 vestra misit me Deus ante vos in Ægyp-
 tum: non vestro consilio, sed Dei volun-
 tate huc missus sū, festinate & ascendite
 ad Patrē meū, & adducite eū ad me: cūq;
 amplexatus recidisset in collum Benja-
 min fratris sui, flevit, illo quoq; similiter
 flēte super collū ejus osculatusq; est Joseph

*Mutua
 fratrum
 agnitio.*

*Gaudium
Patris.*

omnes fratres suos, & ploravit super singulos; post quæ ausi sunt loqui ad eum. Singulis quoque proferri iussit binas stolas. Benjamin verò dedit trecentos argenteos, cum quinque stolis optimis: tantundem pecuniæ & vestium mittens patri suo; addens & asinos decem, qui subveherent ex omnibus divitiis Ægypti: & totidem asinos triticum in itinere panesque portantes. Dimisit ergo fratres suos; qui ascendentes; ad Patrem suum Jacob, nunciaverunt ei dicentes; Joseph filius tuus vivit, & ipse dominatur in omni terra Ægypti: quo audito Jacob, quasi de gravi somno evigilans, tamen non credebat eis: illi contra referebant omnem ordinem rei: cumque vidisset plaustra, & universa, quæ miserat, revixit spiritus ejus, & ait sufficit mihi, si adhuc Joseph filius meus vivit: vadam & videbo illum antequam moriar.

Imò verò videbis illum. Ascendit Joseph obviam Patri suo, vidensque eum, irruit super collum ejus, & inter amplexus flevit: Dixitque Pater ad Joseph: jam lætus moriar, quia vidi faciem tuam, & superstitem te relinquo.

Sic

Sic tandem cessant adversitates Iacob, tot annis afflicti Patris: & fortunæ amplificandæ favores, à multioribus factis cumulatè suppeditantur.

Cum fratribus adhuc paulisper agendum: nunquid & mirum videri poterit, & durum, quod Ioseph suos quos tam sincerè, tantaque tenentur ne adamabat; ut non nisi de eorum procuranda augendâque cogitaret, tanto tempore, tantis intermentis, tamque amaris animorum cruciatibus, desolatos relinquere, immo à mente valuerit? D. Augustinus in Gen. qu. 146. ait: Ioseph utique fratres non fecit calamitosos, quando tantæ ipsorum futuræ lætitiæ exitum cogitabat: & tantum hoc agebat; ut eorum gaudium differretur & dilatione cumularetur. Quos nunc, ut omnem deinceps metum solitudinemque deponant, solatio prosequi, animisque erigere non dedignatur: nolite pavere, inquit, neque vobis durum esse videatur, quod vendidistis me: misit me Deus in Ægyptum: Dei voluntate huc missus sum. Necdum tamen inde Fratribus secura tranquillitas;

*Ioseph affligens**Fratres,**amabat**eos**jamque**solatur.**Timent**ipsi, us-**que ad**obitum**Patres,*

continuo metu fluctuabant animi, ad obitum Patris usque & ultra hoc namque sepulto, Gen. 50. timentes & mutuo colloquentes: ne forte memor sit injuriarum, quam passus; & reddat nobis omne malum, quod fecimus; mandaverunt ei dicentes: Pater tuus præcipit nobis antequam moreretur; ut hæc tibi verbis illius diceremus: obsecro, ut obliviscaris sceleris fratrum tuorum, & peccati atque malitiarum, quam exercuerunt in te: nos quoque oramus, ut servis Dei Patris tui dimitteas iniquitatem hanc, quibus auditis flevit Joseph: veneruntque ad eum fratres sui, & proni adorantes in terram dixerunt: servi tui sumus. Quibus ille respondit: nolite timere: num Dei possumus resistere voluntati? vos cogitastis de malo; sed Deus vertit illud in bonum: ut exaltaret me. Sicut in præsentiarum cernitis, & salvos faceret multos populos: nolite timere: consolatusque est eos, & blandè ac leniter est locutus. Hic denique sedatur animorum æstus; extinguuntur Fratibus tribulationis ignis; furno subtrahitur metallum; purificatum adamatur argentum.

Non possum non inhærere adhuc aliquan-

liquantulum istis Iosephi oraculis: *non* *Dei Pro-*
vestro consilio, sed Dei voluntate hac videntia
missus sum, num Dei possumus resistere geruntur
voluntati: vos cogitastis de me malum, omnia.

sed Deus vertit illud in bonum. Componamus, quæso hoc cum illis actorum 2. Viri Israëlitarum, audite verba hæc, Iesum Nazarenum, *definito consilio & præscientia Dei traditum*, per manus iniquorum affligentes, interimistis, & c. 4. Astiterunt Reges terrarum, & Principes convenerunt in unum adversus dominum, & adversus Christum eius: convenerunt enim verè adversus Iesum, Herodes, & Pontius Pilatus cum gentibus & populis Israël *facere, quod manus tua, & consilium tuum decreverunt fieri.* Nonne hic unus idemque Spiritus, per Iosephum & Apostolos, unum idemque locutus esse notatur? utrobique clarè patet, non tam hominum depravata libertate, quam Dei providentiâ, divinaque voluntate geri, quæ aguntur in hoc Mundo. Præclarum omninò, & fortè hucusque rarum, ab hac veritate dogma desumere licebit: quo homo peccator sincere pœnitens, vereque ad Deum conversus, possit intuitu Dei, ex una

*Solacium
 Peccato-
 ris pœni-
 tentis.*

*Voluntas
Dei, du-
plici rati-
one, con-
siderata.*

una parte in dolore delictis : ex altera
vero etiam, ne affligatur nimium quo se
consoletur, reperire valeat. Voluntas
Dei duplici modo considerari potest
velut ipsa sanctitas, & justitiæ omnis
norma : vel ut universale rerum omni-
um Principium. Quando considerabi-
mus Deum ex hac parte velut justitiam
supremam ; & ex ista velut rerum om-
niū causam ; inq. hanc duplicem ideam
contorqueamus delictorum nostrorum
aspectum ; etiam vario agitabimur mo-
tu, alio, quo approbemus id, quod pro-
dit à Deo, alio quo condemnemus il-
lud, quod provenit ab homine. Afflicta-
mur de peccatis nostris ; quoniam illa
à Deo summè justo, iniquitatis, inso-
lentiæ, & ingratiitudinis abominandæ
condemnari cernimus : quando vero
eadem, ab eodem Deo, tanquam rerum
omnium principio, ad consequendum
Providentiæ suæ scopum, permessa esse
cognoscimus, non possumus non hanc
divinam permissionem, utpotè malo-
rum objectaculum ac velut in nigro ja-
culatorio orbe jaculamen in album,
submissè revereri, undè quamvis hæc
cogni-

cognitio, non debeat ab omni peccatorum dolore, eorumque detestatione, nos remove; potest tamen nimios, quibus inde deijcitur, mentis angores, inquietudinumque motus & excessus, in pœnitentis corde contrito, mitigare eumque erigere in spem veniæ. *Æqua-* *Etiam*
liter proinde concessum fuerit; & ob *peccata*
 peccata intuitu justitiæ divinæ, quæ il- *dupliciter*
 lorum enormitatem castigat, sese affli- *respicien-*
 ctare; & ob eadem, intuitu providentiæ *da.*
 voluntatisque increatæ; quæ ad suos fines, qui sincerè pœnitentibus nunquam non salutare eveniunt, prosequendos; ejusmodi lapsus sapienter indulget; dispositionem divinam adorare, voluntati Dei acquiescere; arcana ejus suspicere; adeoque animum piè tranquillare. Ita sanè peccatorem, sanctè pœnitentem, *Deus in*
 cuius cor justitiæ *peccatis*
 redditum, à Deo possidetur, vix quidquam dignius in Orbe solari poterit; quàm quod in peccatis suis, ipse Deus fuerit inventus: qui infinitâ sua bonitate excessus omnes, in reconditæ sapientiæ suæ seriem ingredi voluerit; eosque in præstantes collocaverit usus,

tum.

tum ad sancta sua ab omni retrò æternitate præstituta placita, fideliter adimplenda: tum ad ipsa peccatorum vulnera, in remedium salubriter applicanda; quo à gravioribus conscientia malis, animique morbis periculosioribus gratiosè præservetur homo: assumens videlicet venenum, ad conficiendum antidotum.

Hoc dogma, quod in consolatoriis Iosephi ad Fratres dictis concludebatur, pro soliditate sua eos, ad componendos pacatè animos, suaque fata humiliter amplectenda, haud gravate poterat inflectere: à quibus, nunc affatim animatis, ritèq; excultis gentium Patriarchis, adeoque etiam nostris Tritavis, at patruis, majoribusque venerabilibus, cum reverentia recedo, iisque superata fata, sortemque præcellentem gratior. Protracta aliquantò longius est Crux Iosephi & Fratrum ejus, pro ea, qua variebatur abundantia rerum, & vicissitudine eventuum, ne tamen nos deinceps benevolo lectori effusiore calamo tædiosam crucem fabricare censeamur; quod sequitur procedentium
cruci-

crucigerorum agmen , brevi intuitu
spectandum , quasi per transennam
prætermittere studebimus.

C R U X

Justorum Moy sis & Aaronis

Fratrum : ac Mariæ Sororis.

Numer. 12. & seq.

MOyses Dux magnus Israëliti po-
puli ; Homo Dei Propheta simul & *Qualis*
Mundi doctor ; Deo inter mortales fa- *fuerit*
miliarissimus : de quo Deuter. cap. 34. *Moyse.*
Sacra pagina testatur : non surrexit
ultrà Propheta in Israël sicut Moyse ,
quem nosset Dominus facie ad faciem
in omnibus signis atque portentis : de-
prædicatur porrò Num. 12. Vir mitis-
simus super omnes homines , qui mo-
rabantur in terra ; & ab ipsomet Do-
mino extollitur hoc elogio : si quis fue-
rit inter vos Propheta Domini, in visi-
one apparebo ei, & per somnium loquar
ad illum : at nos talis servus meus Moy-
ses ; qui in omni domo mea fidelissimus
est ;